

2.8.2012

Oikeusministeriö
Eteläesplanadi 10
PL 25
00023 Valtioneuvosto

Aihe Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi käsittelyn joutuisuutta hallinnossa ja oikeussuojaa hallintoasian käsittelyn viivästyessä koskevaksi lainsäädännöksi

Viite OM 7/41/2007

Oikeusministeriölle

Kirkkohallitus toteaa, että vaikka luonnos hallituksen esitykseksi on selkeästi edistynyt vuoden 2008 passiivisuustyöryhmän mietinnöstä (oikeusministeriön työryhmämietintö 2008:5), se kuitenkin arvioi ehdotettujen menettelykeinojen soveltuvan edelleen huonosti kirkon ja seurakuntien hallintoon. Sinänsä esityksen tavoite turvata osaltaan perus- ja ihmisoikeuksien toteutumista hallintoasioiden käsittelyssä on perusteltu.

Ehdotettu hallintolain muutos

Käsitellessään hallintoasiaa kirkollisen viranomaisen on kirkkolain (1054/1993) 25 luvun 5 §:n mukaan noudatettava hallintolakia, jollei kirkkolaista muuta johdu. Hallintolakia sovelletaan siten kirkon ja seurakuntien hallinnossa toissijaisesti.

Ehdotetun hallintolain 23 a §:n 1 momentin mukaan viranomaisen olisi määriteltävä keskeisissä asiaryhmissä odotettavissa oleva käsittelyaika sellaisille asianosaisen oikeutta, etua tai velvollisuutta koskeville asioille, jotka viranomainen ratkaisee hallintopäätöksellä. Kirkon ja seurakuntien hallinnossa suurin osa hallintopäätöksistä jäisi todennäköisesti kyseisen säännöksen soveltamisalan ulkopuolelle. Ehdotuksen perusteluissa ei kuitenkaan riittävällä tavalla avata säännöksessä asetettua edellytystä siitä, mitä tulisi katsoa viranomaisen toimivaltaan kuuluviksi keskeisiksi asioiksi. Koska jokainen viranomaistaho määritteli itse säännöksen soveltamisalan piiriin kuuluvat hallintoasiat, on odotettavissa, että säännöstä sovelletaan hyvin eri tavalla eri seurakunnissa. Asia vaatisi pidemmälle menevää ohjeistusta eikä asia saisi jäädä mahdollisen, tulevan oikeuskäytännön varaan. Myöskään viranomaiselle ehdotettu käsittelyaikojen seurantavelvollisuuden tarkoituksenmukaisuus ei esitysluonnoksessa avaudu.

Ehdotetun 23 a §:n 2 momentin osalta ei kirkkohallituksella ole huomautettavaa.

Ehdotettu hallintolainkäyttölain muutos

Kuten hallintolaki myös hallintolainkäyttölaki on kirkkolakiin nähden toissijainen ja sitä sovelletaan kirkkolain 24 luvun 16 §:n mukaan valituksen ja hallintoriita-asian käsittelyssä, jollei kirkkolaissa toisin säädetä. Esitysluonnoksessa ei ole lainkaan pohdittu ehdotetun viiväs-

tysvalituksen suhdetta kirkkolaissa säädettyihin muutoksenhakua koskeviin säännöksiin perustuslain 76 §:n näkökulmasta. Ottaen huomioon muu Pohjosmainen sääntely sekä mahdollisuus tehdä hallintokantelu myös viivästymiseen liittyvien menettelyvirheiden osalta, olisi kenties vielä syytä pohtia viivästysvalituksen tarkoituksenmukaisuutta.

Yleistä

Viranomaisille asetettavat hallintoasian käsittelyyn liittyvät velvoitteet lisäävät jonkin verran hallintoviranomaisten työtä samoin mahdollisiin viivästysvalituksiin annettavat lausunnot ja selvitykset. Tähän työhön käytetty aika on pois varsinaisesta hallinnollisten päätösten valmistelusta ja itse päätöksenteosta. Kirkon ja seurakuntien niukkenevan talouden ja siten odotettavissa olevan hallintohenkilöstön supistumisen myötä ehdotetuilla keinoin ei välttämättä saavuteta hankkeelle asetettuja tavoitteita. Mikäli lakihanke kuitenkin etenee nyt ehdotetulla tavalla ja kun tavoitteena on perustuslaissa säädettyjen yksilön oikeuksien turvaaminen, kirkkohallitus katsoo, ettei kirkossa liene tarvetta poiketa ehdotuksen päälinjoista. Asia saattaa kuitenkin edellyttää säännösmuutoksia myös kirkkolainsäädäntöön, mistä syystä pidetään tärkeänä, että ministeriö pitää kirkkohallitusta tietoisena valmistelun etenemisestä.

Kirkkoneuvos

Leena Rantanen

Kirkkoneuvos

Pirjo Pihlaja